Natuurhuis Panneweel

In 1995 kocht de natuurvereniging NATUURPUNT met steun van andere verenigingen een oud boerenerf langsheen de Krekeldijk. De schuur willen uitbouwen tot een natuurhuis. Een vertrekpunt voor wandelingen of fietstochten in de omgeving, een centrum voor natuur- en milieueducatie en natuurbeheer.

Achter het natuurhuis heeft VELT vzw. een hoogstamboomgaard aangeplant met zo'n 60 oude en nieuwe fruitrassen (appel, peer, pruim, kers, kweepeer). Een imker heeft bijenkasten in de bijenhal staan. Wie meer wil weten over het maken van fruitsap, fruitwijn of honing kan bij ons terecht.

Een kleinschalige waterzuivering met riet- en moerasplanten achter de schuur maakt het afvalwater van het natuurhuis en van de woning weer schoon. In de poel met gezuiverd water leven watersalamanders, een mooi bewijs van een goede waterkwaliteit.

Bij het begrazingsbeheer van een aantal reservaten nabij de kreek doen we zoveel mogelijk beroep op boeren uit de omgeving. Zo worden zij terug een beetje natuurbeheerder zoals ze dit in het verleden waren.

Voor de inrichting van ons natuurhuis gebruiken we zoveel mogelijk milieuvriendelijke producten (onbehandeld inheems hout, natuurverf, zachte reinigingsproducten, zonne-energie, ...).

In het Natuurhuis organiseren we diverse educatieve activiteiten (begeleide wandelingen, tentoonstellingen, natuurstudie, ...). We willen zo de streek rond de kreken van Saleghem in de kijker te stellen.

De picknickplaats voor de schuur mag door iedereen gebruikt worden. Hier kan je steeds even verpozen na een wandeling of fietstocht in de omgeving.

Open schuurdagen

Van mei tot augustus zetten we elke eerste zondag van de maand (vanaf 13.30 uur) de deuren van het Natuurhuis open.

U kan er dan terecht voor allerlei leuke activiteiten. Een begeleide wandeling, wateronderzoek, braakballen pluizen, natuurvriendelijke tuininrichting. Elke maand iets anders.

Maar u kan natuurlijk ook gewoon langskomen voor de gezelligheid, en een lekker glaasje drinken in de lommer van de boomgaard.

Vriendenkring Panneweel

De Vriendenkring is een samenwerkingsverband van diverse milieu- en natuurverenigingen. Deze zijn:

NATUURPUNT vzw. - Afd. Waasland Noord

VELT vzw. (Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze)

ABLLO vzw. (Actiecomité Bescherming Leefmilieu LinkerOever)

Het Natuurhuis Panneweel bevindt zich op Krekeldijk 2 te Meerdonk.

Voor meer informatie kan je terecht bij:

Jan Dhollander 03/770.64.26

Sylvain Lockefeer 03/775.50.37

Voor begeleide wandelingen in de omgeving kan je terecht bij:

Etienne Van Den Hende 03/775.27.70

Info kan je ook opvragen via info@panneweel.be of door onze website te raadplegen, www.panneweel.be

Terug in de geschiedenis

Het krekengebied van Saleghem strekt zich uit over het grondgebied van de vroegere gemeenten Sint-Gillis-Waas, Meerdonk en Vrasene.

Het bestaat uit een kronkelig snoer van kleine en grote plassen, rietkragen, wilgenbosjes en moerassen. Samen met de soms bloemrijke dijken, de populieren en de vele knotwilgen vormt het een aantrekkelijk landschap.

De militaire inundaties van de Tachtigjarige oorlog (1568 – 1648) hebben de basis gelegd voor het huidige landschap. De Nederlanden, en dus ook onze gewesten, kwamen in opstand tegen de Spaanse koning Filips II. Om te beletten dat Alexander Farnese zou doorstoten tot Antwerpen, dat in handen was van de Geuzen, werd de gehele Wase polder in 1584 onder water gezet.

Desondanks viel Antwerpen toch in 1585. De strijd tussen Noord en Zuid duurde voort. In de overstroomde gebieden van Sint Gillis en Meerdonk kregen eb en vloed vrij spel tot 1615, toen de eerste polders opnieuw werden ingedijkt. De diepe overstromingsgeulen bleven achter als kreken en wielen.

Ook later vonden er nog enkele nieuwe dijkdoorbraken plaats en ontstonden nieuwe wielen, zoals het Panneweel in 1627.

De invloed van de zee

De langdurige overstromingen zetten klei af op de oorspronkelijke zand- en turflagen. Het Scheldewater was brak en voerde kalk aan onder de vorm van schelpen. De zilte invloed verdween slecht zeer geleidelijk uit de bodem. Zelfs nu nog verwijzen planten als *heen*, *aardbeiklaver* en *zilt torkruid* naar het vroegere zoutgehalte.

Prehistorische bewoning

Het gebied tussen de Rietlandstraat en de Krekeldijk had al aan het einde van de jongste ijstijd, ongeveer 15.000 jaar geleden, een grote aantrekkingskracht op de mens. De combinatie van visrijk zoet water, veel wild en droge zandruggen maakte het geschikt voor bewoning. Daarenboven dagzoomden er fossiele silexkeien in de Tertiaire zandbanken, geschikt voor het vervaardigen van stenen werktuigen. Dit maakte van de huidige Saleghempolder de ideale verblijfplaats voor een kleine gemeenschap. Ze leefden ervan de jacht, de visvangst en het verzamelen van wilde vruchten. De eerste periodieke sporen gaan terug tot 15.000 à 12.000 jaar geleden.

Vanaf ongeveer 8.000 jaar geleden kunnen we echter spreken van een vaste seizoensgebonden bewoning.

Ongeveer 5.000 jaar verdreven nieuwkomers de lokale bevolking. Deze immigranten kenden naast de jacht ook landbouw en de kunst van het pottenbakken.

Zeespiegelstijging bemoeilijkte de afwatering van het gebied waardoor het stilaan veranderde in een moeras. De bewoners moesten zich terugtrekken op hogere zandgronden zoals in de buurt van het huidige gehucht ’t Kalf. Het gebied van de Saleghempolder kende vanaf ongeveer 2.000 V.C.. geen bewoners meer.

Ja, ik wil meehelpen met de "Vriendenkring Panneweel". Of ik wil meer info ontvangen hierover.

Alles is mogelijk, onze vrijwilligers zullen u dit met plezier uitleggen.

Je kan ons steunen met een gift op rekeningnummer 293-0212075-88 van Natuurpunt vzw. te Mechelen (vermelding van fonds nr. 3618).

Leden van Natuurpunt ontvangen ons tijdschrift gratis. Andere geïnteresseerden ontvangen dit door 10 € te storten op rekeningnummer 751-2030322-55

Eén brok natuur

Het krekengebied van Saleghem telt veel biotopen; zandige dijken, kreekplassen, wielen, voedselarme moerassen, kleiige weilanden en kreekoevers, drassige rietlanden en weelderige wilgenbosjes. Samen met de hagen en houtkanten rond tuinen en boerderijen bieden ze levenskansen voor een hele waaier planten en dieren.

Grazende schapen op de dijken houden de grassen in toom en laten *muizenoor*, *kraailook*, *ijzerhard* en *onderaardse klaver* tot bloei komen.

Door jaarlijks riet te maaien aan de kreekoever krijgen *grote boterbloem* en *pinksterbloem* het naar hun zin.

muizenoor

Runderen trappen de oevers van wielen open voor *kalmoes* en *zwanebloem*.

Niet bemeste hooilanden zijn in het voorjaar getooid met duizenden pinksterbloemen en koekoeksbloemen. Een zegen voor bijen, hommels en vlinders.

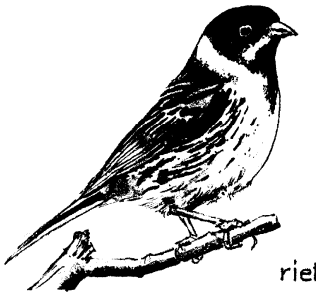

rietgors

Ook het dierenleven is present. In de verlandingszones langs de kreek broeden o.a. *kleine karekiet, bosrietzanger*, *blauwborst*, *rietgors* en *bruine kiekendief*.

De *steenuil* voelt zich thuis in de weilanden met de vele knotwilgen. Het onderhoud van deze “tronken” (ongeveer 750) neemt een vrijwilligersploeg van Natuurpunt voor haar rekening.

Natuurpunt vzw. stelt door de aankoop en het beheer van de meest waardevolle percelen, de natuur veilig .

Natuurhuis Panneweel en het krekengebied van Saleghem

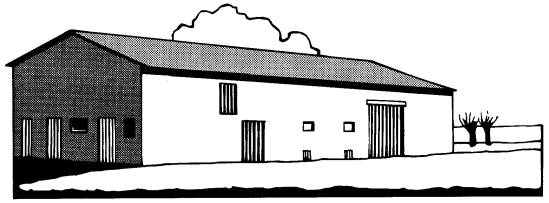

Wandelen in het krekengebied van Saleghem

De wereld waarvan ik droom

De wereld waarvan ik droom
is een diep gekleurd landschap
waar bloesems van vlier en egelantier
volle hagen vormen.

De wereld waarvan ik droom
is er een uit mijn kinderjaren
onbeschadigd, rijk aan zomergeuren
eindeloze luchten, ademloos

De wereld waarvan ik droom
is er een van verlangen in eenvoud
naar beken vol levend water
dankend genietend in kleine teugen.

De wereld waarvan ik droom
is een gave van aarde en zon
van fluitenkruid en oranjetip
van een lente die men ademt.

De wereld waarvan ik droom …

Sylvain

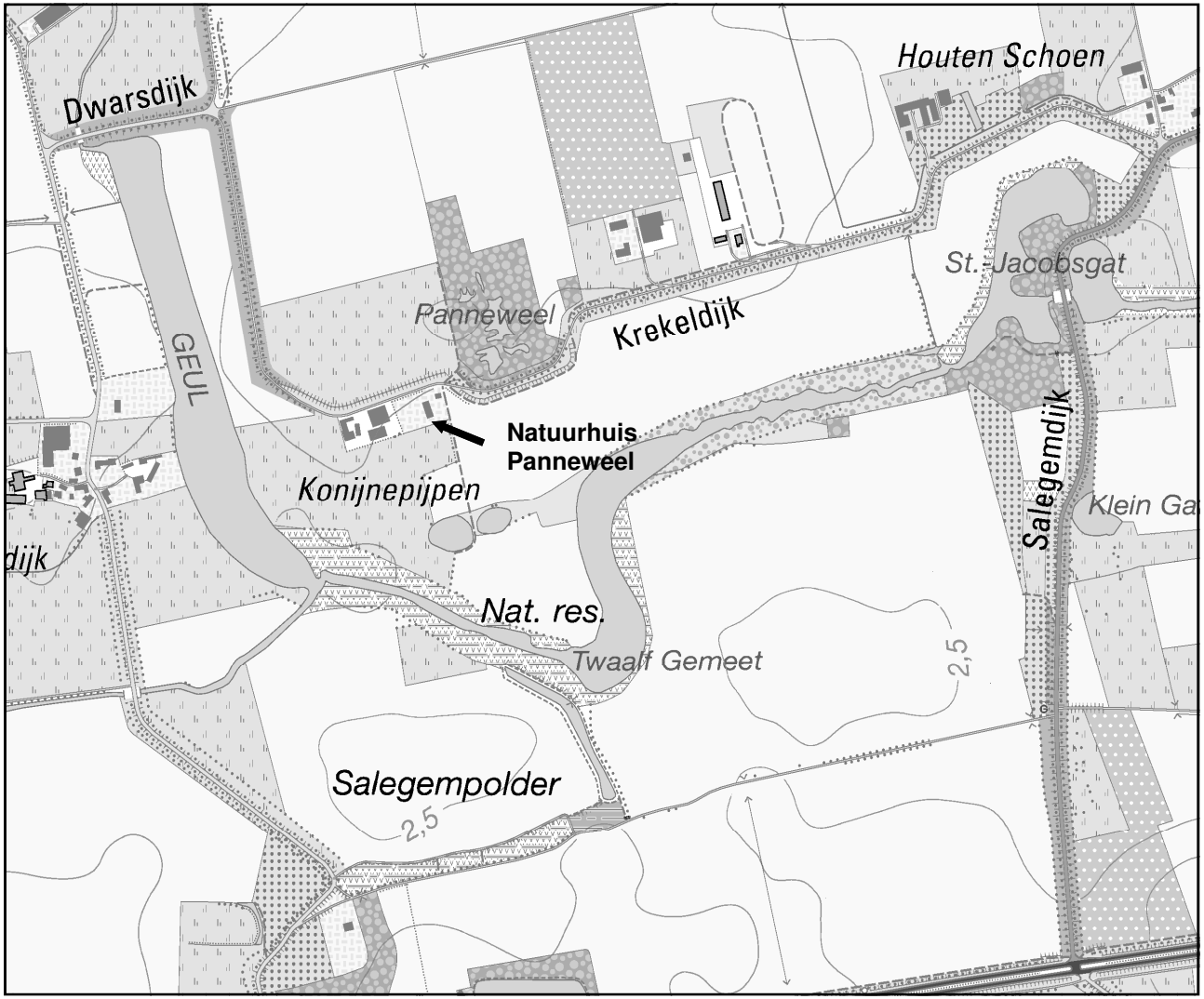

Uitgave: november 2007

V.U.. Marc Bogaerts, Bormte 24, 9190 Stekene